

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Ravne na Koroškem, 1/4-2019

OE Ravne na Koroškem
www.nijz.si
info@nijz.si
t +386 02 8705 600
f +386 02 8705 625
id ddv SI 44724535
trr 011006000043188

Spoštovani

Zdravko Jamnikar, ravnatelj
Osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu
Šmartno pri Slovenj Gradcu 69
2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu

Zadeva: Napotki za ukrepe v primeru obvestila o škropljenju na hmeljiščih, ki so v neposredni bližini šole

Na nas ste naslovili vprašanje glede ukrepov, ki bi jih uporabili v primeru, da boste obveščeni o škropljenju na hmeljiščih v neposredni bližini šole in šolskega igrišča. Dodali ste tudi dokument, ki ste ga poslal na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, v katerem natančneje opisujete situacijo na območju in vašo skrb zaradi morebitnega tveganja za zdravje otrok, kot posledico škropljenja na bližnjem hmeljišču. Strinjamo se, da je problematika prostorskega planiranja in izvajanja različnih dejavnosti na manjšem prostoru zelo zapletena in večplastna. Pogosto prihaja do situacij in vprašanj, na katera je težko odgovoriti in bi se jim najlažje izognili z natančnejšim planiranjem. V ta kontekst sodi tudi področje možnega tveganja za zdravje, ki ga lahko kakovostno ocenimo z dobrimi podatki o nevarnosti snovi in izpostavljenosti le-tej. Potrebno je poudariti, da je tveganje za zdravje ljudi ocenjeno za predvideno uporabo fitofarmacevtska sredstva preden se sredstvo sme dati na trg. **V primeru morebitnega tveganja pri predvideni uporabi posameznega sredstva, to v Sloveniji ni registrirano in ga ni dovoljeno uporabljati.** Seveda pa je zaradi varovanja zdravja v našem bivanjskem okolju, kjer smo vsakodnevno izpostavljeni številnim kemikalijam, zelo pomembno da ukrepamo preventivno in znižamo izpostavljenost kemikalijam vseh vrst.

Osnova pravilne in varne uporabe fitofarmacevtskih sredstev na hmelju in tudi drugih kulturah je, da lastniki hmeljišč oz. izvajalci škropljenja izpolnjujejo zahteve veljavnih predpisov, sicer mora v primeru kršitev posredovati pristojni inšpektorat. Izvajalci škropljenja morajo upoštevati določila Pravilnika o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev. Eno od določil pravi, da morajo uporabniki fitofarmacevtskih sredstev, katerih zemljišča mejijo na vrtce, šole otroška ali športna igrišča, zdravstvene domove, domove upokoencev ali druge tovrstne objekte, vsaj 24 ur pred škropljenjem o tem obvestiti lastnika zemljišč oziroma upravljalca objekta. V obvestilu mora biti navedeno trgovsko ime fitofarmacevtskega sredstva, mesto, način, datum in predvidena ura tretiranja. Zaradi navedenega bi vas izvajalci škropljenja torej morali predhodno obvestiti o škropljenju. V primeru škropljenja okoliške površine brez predhodnega obvestila lahko to prijavite pristojnemu Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Da bi čim bolj znižali morebitno izpostavljenost otrok fitofarmacevtskih sredstvom priporočamo naslednje ukrepe:

- Pred škropljenjem odstranite zunanje predmete (igrače, pripomočke), ki se jih da odstraniti, ostale pripomočke poskušajte pokriti z neprepustnim materialom,
- Med škropljenjem oz. neposredno po škropljenju se ne zadržujte zunaj,
- Med škropljenjem oz. neposredno po škropljenju preprečite zračenje v delih šole kamor bi lahko zanašalo škropivo,
- Po škropljenju se ne gibajte po površinah, kamor je bilo zaneseno škropivo, dokler se le to ne posuši,

- V okviru možnosti sperite (z vodnim curkom) nezavarovane predmete (igrala, pripomočke) in jih obrišite do suhega ali jih znova uporabite po tem, ko se sami posušijo.
- Predlagamo, da se z izvajalci škropljenja poskušate dogovoriti, da se škropljenje hmelja izvaja v večernih in ne v jutranjih urah. Še bolje, da se izvaja samo ob sobotah ali nedeljah, ko ni šolskih dejavnosti. Prav tako se poskušajte pogovoriti o možnosti uporabe pregrad (pomičnih ali stalnih), ki bi zmanjšale morebiten zanos škropiva.
- V primeru škropljenja hmeljišča, ki je od športnega igrišča oddaljeno manj kot 20 metrov, v jutranjih urah, predlagamo, da se ta dan športne aktivnosti na igrišču ne izvajajo.

Vse naštetu so previdnostni ukrepi s katerimi lahko varujemo zdravje otrok pred morebitnimi škodljivimi vplivi zaradi škropljenja bližnjega hmeljišča, ki veljajo splošno. Kolikor smo seznanjeni z uporabo fitofarmaceutskih sredstev pri gojenju hmelja, je predvideno eno točkovno škropljenje v aprilu. To pomeni, da se škropljenje izvaja le v primeru pojava bolezni in vključuje prizadete rastline, ki so v tej fazi rasti še nizke. Tekom šolskega leta je predvideno še eno škropljenje meseca maja in morda še eno v mesecu juniju.

V kolikor se šolski vrt, in visoke grede nahajajo v neposredni bližini hmeljišča in vas skrbi večji zanos škropiva nanje, predlagamo, da jih v času predvidenega škropljenja pokrijete z neprepustnim materialom.

Lep pozdrav,

Predstojnica OE Ravne na Koroškem
Neda Hudopisk, dr.med.spec. JZ

Pripravili:
Matej Ivartnik
Tanja Fatur,
Mateja Bolčič Tavčar